

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

3283-2017 (231)

Jätteiden kuljetusjärjestelmä Lounais-Suomessa

Tiivistelmä:

Kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä ja tehtävä asiassa päätös. Lounais-Suomen alueella asiassa aiemmin tehty päätökset on valitusten perusteella hylätty. Ehdotuksen mukaisesti jätehuoltolautakunnan toimialueella siirrytään jätelain mukaisen siirtymäajan jälkeen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Lsjhlk § 31

Jätehuoltoasiamies Veli-Matti Suhonen 17.5.2017:

Päätöksenteko jätteenkuljetusasiassa

Jätelain (646/2011) 149 §:n 4 momentin mukaisesti kunnan, jossa jätteenkuljetus lain voimaan tullessa hoidetaan vanhan lainsäädännön mukaisesti ns. sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Jos päätöksellä siirrytään sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta

Jätteenkuljetusjärjestelmästä päättää kunnan jätehuoltoviranomainen, joka Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella on Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. Lautakunnan johtosäännön mukaisesti toimialueen kunnille sekä toimialueella alueellisena kuntien omistamana jäteyhtiönä toimivalle Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle (myöhemmin LSJH) on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen ennen päätöksentekoa.

Aiemmat päätökset kuljetusjärjestelmistä

Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta päätti 29.5.2013 (§ 31), että sen toimialueen sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa. Lisäksi päätettiin, että muiden kunnan vastuulle kuuluvien yhdyskuntajätteiden kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, kanta-Paraisten, Pöytyän (lukuun ottamatta Yläneen aluetta), Ruskon (lukuun ottamatta Vahdon aluetta), Tarvasjoen sekä Turun alueilla. Lautakunnan päätöksestä valitettiin Turun hallinto-oikeuteen, joka kumosi lautakunnan päätöksen siltä osin kuin siinä oli päätetty kuljetusten järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä. Turun hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin edelleen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian ja hylännyt päätöksellään

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

(18.2.2016, taltionumero 537) Turun hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyt valitukset.

Kemiönsaaren, Paimion, Salon ja Sauvon jätehuoltolautakunta teki 21.5.2013 jätelain 37 §:n mukaisen päätöksen Paimion, Salon ja Sauvon jätteenkuljetuksen järjestämistavasta. Jätehuoltolautakunta päätti jätteenkuljetuksen järjestämisestä kiinteistönhaltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena kaikissa kolmessa kunnassa. Turun hallinto-oikeus kumosi valitusten perusteella jätehuoltolautakunnan päätökset. Hallinto-oikeuden päätökseen haettiin muutosta Korkeimmasta hallinto-oikeudesta, joka hylkäsi päätöksillään (18.12.2016, Taltionumero 530) tehdyt valitukset.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisujen seurauksena jätehuoltoviranomaisen tulee käsitellä uudelleen jätteen kuljetusta koskeva asia siltä osin kuin kuljetukset edelleen järjestetään sopimusperusteisesti.

Kunnan vastuulle kuuluva jätteiden kuljetus

Kunnan on huolehdittava vastuulleen kuuluvan jätteen kiinteistöittäisestä kuljetuksista sekä sellaisesta tuottajanvastuulle kuuluvien jätteiden täydentävästä kiinteistöittäisestä kuljetuksesta, joista kunta huolehtii jätelain 35.1 §:n mukaisesti. Tällä hetkellä kiinteistöittäisessä kuljetuksessa kuljetetaan kunnan vastuulle kuuluvista jätteistä polttokelpoista jätettä, biojätettä ja metallijätettä sekä tuottajanvastuulle kuuluvista jätteistä lasi-, kartonki-, -metallipakkauksia. Kuljetukset voidaan jätelain mukaan hoitaa joko kunnan järjestämänä ja kilpailuttamana jätteenkuljetuksena (36§) tai kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena (37§).

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa LSJH kilpailuttaa jätteen keräyksen ja kuljetuksen kiinteistöiltä vastaanottopaikkaan. Kuljetusurakat kilpailutetaan keskitetysti ja kullakin urakka-alueella kuljetuksista vastaa kilpailutuksen kautta valikoitunut yksityinen kuljetusyrittäjä. Kunnan järjestämään kuljetukseen mahdollisesti siirryttäessä on LSJH:n mahdollista ottaa kuljetuksen urakka-alueita ja kilpailutuksia suunniteltaessa huomioon myös sopimusperusteisessa kuljetuksessa kiinteistönhaltijoiden ja kiinteistöpalveluyhtiöiden luomat valmiit keskitetyt jätteiden keräys- ja kuljetusjärjestelmät. Kunnan jätteenkuljetusten kilpailutuksessa on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007). Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätehuoltolautakunta hyväksyy jätemaksutaksassa jätemaksujen perusteet ja jäteastiakohtaiset jätemaksut. Kunnan jätemaksut ovat julkisia ja julkisoikeudellisia.

Kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön haltija järjestää itse kiinteistönsä jätteenkuljetukset sopimalla kiinteistön jäteastioiden tyhjentämisestä jonkun rekisteröidyn kuljetusyrittäjän kanssa. Kuljetusyrittäjän kiinteistönhaltijalta laskuttama jätemaksu on yksityisoikeudellinen ja perustuu kiinteistönhaltijan ja jätteenkuljetusyrityksen väliseen sopimukseen. Kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen alueella voi toimia samanaikaisesti useampia kuljetuspalveluita tarjoavia kuljetusyrittäjiä.

Jätteiden kuljetusjärjestelmät lautakunnan toimialueella

Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella jätteitä kuljetetaan sekä kunnan järjestämässä että vanhan jätelain mukaisessa ns. sopimusperusteisessa jätteenkuljetuksessa.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

Kiinteiden jätteiden (polttokelpoinen jäte, biojäte, metalli ja kierrätettävät pakkausjätteet) kuljetus on järjestetty jätelain 36 §:n mukaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena Kemiönsaarella, Maskussa, Mynämäessä, Naantalissa, Nousiaisissa, Paraisten saaristoalueilla (Nauvo, Korppoo, Houtskari ja Iniö) Raisiossa ja Ruskon Vahdon kunnanosassa.

Vanhan jätelain mukaisesti sopimusperusteisesti kuljetukset on järjestetty Aurassa, Kaarinassa, Liedossa, Marttilassa, Paimiossa, kanta-Paraisilla, Pöytyällä, Ruskon Ruskon kunnanosassa, Salossa, Sauvossa ja Turussa.

Kunnan vastuulle kuuluvat sako- ja umpikaivolietteet kuljetetaan koko lautakunnan toimialueella sopimusperusteisessa kuljetuksessa lukuun ottamatta Kemiönsaaren kuntaa, jossa myös lietteet kuljetetaan kunnan järjestämässä kuljetuksessa.

Edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle

Jätelain (646/2011) 35 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottoaikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti (*kiinteistöittäinen jätteenkuljetus*). Pykälän 2 momentin mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Lain 36 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (*kunnan järjestämä jätteenkuljetus*).

Lain 37 §:n 1 momentin mukaan kunta voi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa (*kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus*), jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset eli tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Hallituksen esityksessä jätelaiksi (HE 199/2010) todetaan kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta koskevan 37 §:n yksityiskohtaisissa perusteissa, että kunnan olisi tehtävä asiasta kuntalain mukainen hallintopäätös. Toisin kuin vuoden 1993 jätelaissa säädetään, päätös voitaisiin kuitenkin tehdä vain, jos kaikki pykälän 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Kunnan päätösvallan rajaaminen ehdotetulla tavalla olisi tarpeen sen varmis-

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	4
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

tamiseksi, että kunta varmistuu etukäteen 32 §:ssä vastuulleen säädetyn jätteen osalta jätteenkuljetuspalvelujen saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta myös silloin, kun kuljettajan valinta jätetään ehdotetun pykälän mukaisesti kiinteistön haltijan päätettäväksi.

Hallituksen esityksen 37 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan edelleen, että ehdotetut kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset olisivat tiukemmat kuin vuoden 1993 jätelain mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset. Tämä olisi tarpeen erityisesti kiinteistön haltijoiden oikeussuojan turvaamiseksi.

Asiassa tehdyt selvitykset

Turun ympäristötoimialan jätehuollon viranhaltijat ovat tehneet kuljetusjärjestelmästä päättämisen tueksi arvion jätelain ehtojen täyttymisestä. Arvio on esityslistan liitteenä. Arvioinnin tarkoituksena on ollut selvittää sitä, täyttääkö lautakunnan toimialueella käytössä oleva sopimusperusteinen kuljetus edellä esitetyt jätelain 37.1 §:n mukaiset ehdot. Selvityksen tavoitteena ei ole ollut esittää tyhjentävästi kuljetusjärjestelmien ominaisuuksia ja niiden mahdollisia hyviä tai huonoja puolia, joten niitä on tuotu esiin vain siltä osin, kuin se on ollut tarpeen lain ehtojen täyttymisen selvittämiseksi. Virkatyönä tehtyä arviota on täydennetty yhteistyössä Taloustutkimus Oy:n kanssa tehdyllä selvityksellä jätehuollon hinnoista sekä Turun Ammattikorkeakoulun tekemällä vertailulla eri kuljetusjärjestelmien logistisista vaikutuksista. Lisäksi kunnan vastuulle kuuluvien lietteiden kuljetuksia ja lietesäiliöiden tyhjennyksiä on selvitty Valonian ja Turun Ammattikorkeakoulun tekemissä selvityksissä. Kaikki asiassa tehdyt selvitykset ovat oheismateriaalina.

Virkatyönä tehty arviointi on tehty alueellisena kokonaisuutena kuntakohtaiset ja paikalliset erityisolosuhteet kuitenkin mahdollisuuksien mukaan huomioiden. Kuljettajien toimiessa kuntarajoista riippumatta on selvityksen kohdistaminen jonkin tietyn kunnan alueeseen taikka johonkin muuhun tarkoin rajattuun alueeseen monelta osin vaikeaa ja alueellisesti järjestetyn jätehuollon näkökulmasta osin myös epätarkoituksenmukaista. Tämän vuoksi selvityksen asiat on ryhmitelty ensisijaisesti jätelain 37.1 §:n ehtojen ryhmittelyä mukaillen eikä esimerkiksi kuntakohtaisesti taikka jonkun muun yksityiskohtaisemman aluejaottelun perusteella. Mikäli arviointia tehtäessä olisi havaittu jätelain edellytysten täyttyvän varmuudella jonkin kunnan tai muun selvästi rajattavan alueen osalta, olisi se tuotu kuitenkin arviossa esiin.

Arvion perusteella on katsottu, että jätelain 37 §:n mukaiset ehdot kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen siirtymiselle eivät Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella kaikilta osin täyty. Seuraavassa on esitetty yhteenvedona tuloksia virkatyönä tehdystä arviosta:

Puutteet jätelain 37.1 §:n mukaisten ehtojen osalta:

1. Kiinteistönhaltijan kuljetusjärjestelmässä kuljetuspalvelua ei ole saatavissa kaikissa olosuhteissa, sillä palvelun saatavuus on riippuvainen asiakkaan maksukyvystä. Maksukyvyn loppuessa loppuvat myös palvelut.
2. Jopa kaksin- tai kolminkertaiset erot Kaarinassa, Liedossa, Paimiossa, Ruskossa, Sauvossa ja Turussa samojen kuljettajien samoilla alueilla ja samoista palveluista (240 litran polttokelpoinen astia) perimissä

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	5
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

maksuissa ovat kohtuuttomia ja syrjiviä.

3. Kiinteistönhaltijan kuljetusjärjestelmä syrjii tyypillisesti sellaisia haja-asutusalueen pienkiinteistöjä, joilla ei ole mahdollisuuksia suuren hankintapotentialin hyödyntämiseen astiatyhjennysten kilpailutuksessa.
4. Jätehuoltoviranomaisen kuljetusrekisteritietojen perusteella on perusteltua epäillä, että joillakin nykyisen sopimusperusteisen kuljetuksen alueilla kuljetukset ovat siinä määrin keskittyneet yhdelle kuljettajalle, että se kykenee ohjaamaan yksin palvelun hintatasoa ja todellinen kilpailu ja sen edellyttämä valinnan mahdollisuus on vaarantunut.
5. Kaikki kuljettajat eivät erittele lain edellyttämällä tavalla hinnoissaan kuljetus- ja käsittelymaksuja, mikä heikentää asiakkaiden mahdollisuuksia saada tietoa maksujen perusteista ja kilpailuttaa alueella toimivia kuljettajia.
6. Kiinteistönhaltijan kuljetusjärjestelmä ei edistä jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa eikä tue jätehuollon alueellista kehittämistä koska kuljetusten yleinen toimivuus ja kehittäminen osana kunnan vastuulle kuuluvan alueellisen jätehuollon kokonaisuutta ei ole kunnan tai minäkään muunkaan tahon hallittavissa tai ohjattavissa.
7. Sopimusperusteisessa jätteenkuljetuksessa kerättyjä kunnan vastuulle kuuluvia jätteitä on toistuvasti kuljetettu muualle kuin kunnan jätehuoltomääräyksissä määrättyihin vastaanottoaikoisiin. Tästä aiheutuu haittaa kunnan jätehuoltojärjestelmän yleiselle toiminnalle ja kunnan oikeudelle ja mahdollisuuksille huolehtia vastuulleen kuuluvan jätehuollon järjestämisestä.
8. Kahden eri kuljetusjärjestelmän ylläpito vaikeuttaa olennaisesti jätehuollon alueellisen kehityksen edistämistä, kun kaikessa jätehuollon järjestämisessä joudutaan huomioimaan kahden erilaisen kuljetusjärjestelmän asettamat vaatimukset ja ehdot. Kaksoisjärjestelmän ylläpito vaikeuttaa myös kuntien alueellisen jätehuoltoyhteistyön toteuttamista.
9. Kiinteistönhaltijan järjestämä kuljetus on kokonaislogistisesti tehottomampi ja siten myös ympäristövaikutusten kannalta haitallisempi kuin kunnan järjestämä kuljetus. Tehottomampi kuljetus aiheuttaa kokonaislogistiselta kannalta katsoen "ylimääräistä" liikennettä, enemmän ympäristö- ja terveyshaittoja aiheuttavia päästöjä ympäristöön ja enemmän liikenneturvallisuusriskejä erityisesti asuinalueilla. On todennäköistä, että tulevaisuudessa yhä suurempi osa jätteistä lajitellaan syntypaikoilla, jotta kierrätyskelpoisia jätteitä voidaan ohjata nykyistä enemmän kierrätykseen (uusimpana muovipakkaukset). Erilliskeräysten lisääntyessä osa kierrätyksen lisääntymisellä saavutetuista ympäristöhyödyistä menetetään kuitenkin kiinteistönhaltijan järjestämässä kuljetuksessa tehottoman kuljetuksen aiheuttamien haitallisten ympäristövaikutusten seurauksena.
10. Kiinteistönhaltijan järjestämässä kuljetuksessa palveluiden hinnat ovat yleensä korkeampia kuin kunnan keskitetysti kilpailuttamassa järjestelmässä. Alueen eri kuljetusjärjestelmissä olevat kiinteistönhaltijat joutuvat eriarvoiseen asemaan palvelun hintojen osalta.
11. Kiinteistönhaltijan kuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena kielteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Kiinteistönhaltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella on sekä myönteisiksi että kielteisiksi arvioituja vaikutuksia riippuen tarkastelunäkökulmasta ja siitä, mitä pidetään tavoiteltavana. Kokonaisuuden kannalta vaikutukset ovat kuitenkin arvioitu kielteisiksi, koska viranomaisten toimintojen

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	6
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

kannalta kiinteistönhaltijan kuljetusjärjestelmällä on kielteisiä vaikutuksia. Kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon toiminnan seuranta ja valvonta on nykyisessä sopimusperusteisessa kuljetuksessa osoittautunut hyvin vaikeaksi ja hallinnollisesti raskaaksi.

Nykyoloissa jätehuoltoviranomainen ei pysty huolehtimaan sille laissa annettujen seurantavelvoitteiden hoitamisesta, koska se ei saa toimintaansa varten kaikkia välttämättömiä tietoja kuten hintatietoja ja kuljetustietoja kuljetusten suorittajilta. Näin ollen jätehuoltoviranomainen ei myöskään kykene toimittamaan ajantasaisia ja luotettavia tietoja valvontaviranomaisille valvontatehtävien hoitamista varten. Vaikka viranomaisilla on molemmissa kuljetusjärjestelmissä samat oikeudet ja velvollisuudet seurantaan ja valvontaa varten tarvittavien tietojen saamiseen, on ero tietojen saamisessa tosiasiallisesti hyvin suuri ja kunnan jätehuollon toimivuuden ja käytännön järjestämisen kannalta olennainen. Toimiva, ajantasainen ja luotettava seuranta ja valvonta ei voi perustua jatkuvaan valvontaviranomaisten virka-apuun ja hallintopakkokeinojen käyttöön. Toimiva kuljetusten seuranta on edellytyksenä alueen kuntalaisten tasapuoliselle kohtelulle.

Kiinteistönhaltijan järjestämään kuljetukseen voidaan jätelain 37 §:n perusteella siirtyä vain siinä tapauksessa, että *etukäteen voidaan* varmistua kaikkien ko. *lainkohdassa mainittujen vaatimusten täyttymisestä*. Koska tehtyjen selvitysten perusteella osa kiinteistönhaltijan kuljetusjärjestelmälle asetetuista ehdoista jää täyttymättä sopimusperusteisen kuljetuksen alueella ja kaikkien jätelajien kuljetuksissa, ei päätöksen kohteena olevia alueita ja niiden kuljetusolosuhteita eri jätelajien osalta ole yksityiskohtaisemmin selvitetty. Koko aluetta koskevia puutteellisuuksia ovat yllä esitetyssä listauksessa ainakin kohdat 1,3, 6, 8, 9, 10 ja 11.

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on jätelain mukainen ensisijainen tapa hoitaa kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus. Jätelaissa ei ole asetettu sellaisia oikeudellisia edellytyksiä kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymiselle, joiden täyttymisestä olisi varmistuttava riittävin selvityksin etukäteen. Sen sijaan kunnan on varmistuttava kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen osalta jätteenkuljetuspalveluiden saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta toteuttaessaan käytännössä omalle vastuulleen kuuluvaa järjestämisvelvollisuutta. Oikeuskäytännön perusteella ainoana edellytyksenä kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymiselle on jätelain 149.4 §:n siirtymäajan noudattaminen.

Seikat, joiden osalta jätelain 37.1 §:n mukaiset ehdot arvioinnin perusteella täyttyvät kiinteistönhaltijan järjestämässä kuljetuksessa:

1. Kuljetuspalveluita on todennäköisesti saatavilla *alueellisesti arvioiden* kattavasti ja luotettavasti. Viranomaisen tiedossa ei ole sellaisia aluekokonaisuuksia, joilla palveluita ei olisi saatavissa
2. Kiinteistönhaltija saa olemassa olevan tiedon mukaan kiinteistöittäisen kuljetuksen alueella laadultaan samantasoista palvelua, jossa kiinteistönhaltija voi vaikuttaa jäteastioidensa määrään, tilavuuteen ja tyhjennysväleihin sekä ns. kimpaa-astioiden käyttöön jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa. Lisäksi mahdollisuus on tarvittaessa keskeyttää kuljetus, kuten kunnan järjestämässä kuljetuksessakin. Jäteastioiden tyhjennyspalvelut ja kuljetukset järjestyvät muiltakin osin laadultaan

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	7
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

yhtenäisesti.

3. Tehdyn arvion perusteella kuljetuspalveluiden ehdot ovat myös palveluiden hintojen osalta kohtuullisia ja syrjimättömiä ainakin Aurassa, Marttilassa, Paraisilla, Pöytyällä, missä erot eri kiinteistöjen maksamissa 240 litran astioiden tyhjennysmaksuissa ovat vähäisiä..

Aikataulu mahdollisessa kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisessä

Mikäli jätehuoltolautakunta päättää kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä, toteutetaan siirtyminen vaiheittain. Toiminta-alue jaetaan urakka-alueisiin, joiden määrää ohjaavat mm. kiinteistöjen määrä ja tiheys, kiinteistöiltä kerättävät jätelajit, jätteasiatyypit sekä muut erityisolosuhteet kuten esim. kuljetusolosuhteet saaristoalueilla ja kaupunkien keskustoissa sekä kaupunkialueiden suurten kiinteistöhuoltoyritysten nykyiset jätehuoltoratkaisut. Kilpailutuksia ja urakoiden sopimusaikoja porrastetaan siten, että kilpailutuksia on käynnissä tasaisesti ja ne saadaan sovitettua alueen muiden kilpailutusten aikatauluihin. Ensimmäiset urakat kilpailutettaisiin alkavaksi 1.1.2021 ja viimeiset urakat alkaisivat vuoden 2024 loppuun mennessä. Kilpailutettavilla urakka-alueilla toimiville urakoitsijoille ja asukkaille ilmoitetaan siirtymisestä kunnan järjestämää jätteenkuljetukseen viimeistään vuotta ennen kunnan kilpailuttaman urakan alkua. Kilpailutuksen käytännön järjestämisestä ja tiedottamisesta vastaa LSJH.

Jätelain 149.4 §:n mukaisen riittävän pitkän siirtymäajan varaaminen kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisessä on tarpeen perustuslain 15 §:ään (omaisuuden suoja) pohjautuvan perusteltujen odotusten suojan näkökulmasta, jotta jätteenkuljetusyrittäjillä jää aikaa sopeuttaa toimintansa muuttuviin olosuhteisiin. Päätösehdotuksen mukaisesti toimittaessa lain tavoite riittävästä siirtymäajasta toteutuu.

Asian käsittely

Jätehuoltolautakunta on johtosääntönsä mukaisesti pyytänyt kuljetusjärjestelmäasiassa lausunnot toimialueensa kunnilta sekä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ltä. Lisäksi lausuntoa on pyydetty erikseen Varsinais-Suomen ELY-keskukselta, joka toimii alueellisena jätelain valvontaviranomaisena Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella.

Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta on tiedotettu kuuluttamalla siitä toimialueen kuntien ilmoitustauluilla sekä Turun kaupungin internet -sivuilla kuulutusaikana 3.4.-28.4.2017. Asiaa koskeva materiaali ja selvitykset ovat olleet nähtävillä kuulutusaikana Turun kaupungin ympäristötoimialan asiakaspalvelussa sekä muissa alueen kunnissa ja Turun kaupungin internet-sivuilla. Asian vireilläolosta on lisäksi ilmoitettu lautakunnan toimialueen lehdistössä.

Asian käsittelyn yhteydessä lausunnot on saatu kaikilta toimialueen kunnilta, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ltä sekä Varsinais-Suomen ELY-keskukselta. Näiden lisäksi Lautakunnalle on asiassa toimitettu muita lausuntoja ja kannanottoja. Kaikki saapuneet lausunnot ja kannanotot ovat kokonaisuudessaan oheismateriaalina. Oheismateriaalina on erikseen myös yhteenvedot lausunnoissa ja kannanotoissa esitetyistä asioista.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	8
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

Alueen kuljetusyrittäjät ovat toimittaneet lautakunnalle tiedoksi lisäksi myös Ramboll Oy:n laatiman selvityksen ”Selvitys jätelain 345 §:n ja 37 §:n mukaisen ehtojen täyttymisestä Turun seudun jätteiden kuljetuksessa, 24.3.2017). Myös tämä selvitys on oheismateriaalina.

Liite 1	Kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus Lounais-Suomessa
Oheismateriaali 1	Jätteenkuljetusjärjestelmien vertailu Lounais-Suomessa
Oheismateriaali 2	Selvitys jätehuollon hinnoista Lounais-Suomen alueella
Oheismateriaali 3	Lietehuoolto Lounais-Suomen alueella
Oheismateriaali 4	Selvitys sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennyksistä Rouskis Oy:n alueella
Oheismateriaali 5	Selvitys sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennyksistä TSJ Oy:n alueella
Oheismateriaali 6	Kuntien asiassa antamat lausunnot
Oheismateriaali 7	Muut asiassa annetut lausunnot ja kannanotot
Oheismateriaali 8	Yhteenveto lausunnoissa ja kannanotoissa esiteytyistä asioista
Oheismateriaali 9	Ramboll Oy:n selvitys jätelain ehtojen täyttymisestä
Oheismateriaali 10	Turun AMK:n vastine Ramboll Oy:n selvitykseen

Vt. ympäristönsuojelujohtaja Olli-Pekka Mäki

Ehdotus Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päättää, että sen toimialueella siirrytään jätelain 35 §:n mukaisessa kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa nykyisestä sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vaiheittain 1.1.2021-31.12.2024 kunnan kilpailuttamien uusien kuljetusurakoiden alkaessa. Voimassaoleva sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirrytään seuraavasti:

1. Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalın, Nousiaisten, Paimion, Paraisten, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon ja Turun alueilla siirrytään kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen kunnan vastuulle jätelain 32 §:n 1. momentin mukaan kuuluvien sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksissa.
2. Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Paimion, kanta-Paraisten, Pöytyän, Ruskon Ruskon kunnanosan, Salon, Sauvon ja Turun alueilla siirrytään kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen muiden kuin edellä

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	9
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

kohdassa 1 mainittujen kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetuksissa sekä sellaisten tuottajanvastuulle kuuluvien erilliskerättyjen pakkausjätteiden kuljetuksissa, joista kunta huolehtii jätelain 35 §:n 1 momentin ja jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Päätös

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päätti kunnan järjestämisvastuulla olevan kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä ns. kiinteiden jätteiden osalta Kiinteistönhaltijan järjestämänä niiden toimialueensa kuntien alueilla, joilla nykyisin on käytössä vanhan jätelain mukainen sopimusperustainen jätteenkuljetusjärjestelmä.

Lisäksi lautakunta päätti palauttaa asian valmisteluun jätteenkuljetuksen järjestämisestä ns. märkäjätteiden (umpi- ja sakokaivoliitteet) osalta niiden toimialueensa kuntien alueilla, joilla nykyisin on käytössä vanhan jätelain mukainen sopimusperustainen jätteenkuljetusjärjestelmä.

Päätös asiassa tehtiin äänin 3-9, 1 tyhjää.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä päätökseksi tulleen Havian Mäkisen kannattama tekemän muutosehdotuksen puolesta äänestivät heidän lisäksi Alaranta, Björklöf, Elomaa, Heinonen, Paatero, Samsten ja Vähä-Rahka.

Esittelijän ehdotuksen puolesta äänestivät Ahola, Lassila ja Roos.

Kiukainen äänesti tyhjää.

Hanka ja Virtanen olivat poissa kokouksesta.

Havian perustelut päätökselle kiinteiden jätteiden osalta olivat seuraavat:

1. Kaikki asiasta lausunnon antaneet alueen osakaskunnat puolsivat kiinteistönhaltijan järjestämää jätteenkuljetusjärjestelmämallia.

2. Valmistelun aikana tehty ja lautakunnan käytössä olleet selvitykset eivät ole tuoneet mitään sellaista, jonka perusteella jätelain kiinteistönhaltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle jätelaissa asetetut erityisehdot eivät täytyisi. Selvitysten perusteella (erityisesti Ramboll OY:n selvitys) on todettavissa, että:

I. Kiinteistöittäinen jätteenkuljetuksen kuljetuspalveluja on toimialueella tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

II. Kiinteistönhaltijan järjestämänä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnissa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

III. Päätöksen vaikutukset voidaan arvioida kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Päätöksen vaikutuksia tarkastellessa on asiaa tarkasteltava kokonaisuutena. Selvityksissä on esitetty yksittäisiä näkökulmia, joiden valossa kunnan järjestämä jätteenkuljetus olisi vaikutuksiltaan myönteisempi. Näistä mainittavimpina mm. vaikutukset viranomaisen toimintaan sekä ajosuorite teoreettisen

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	10
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

mallintamisen kautta laskettuna. Jätelaki antaa viranomaiselle samat tiedonsaanti ja ohjausoikeudet kuljetusmallista riippumatta. Mikäli viranomaisen pyytämiä tai tarvitsemia tietoja ei pyydettyäessä saada, antaa jätelaki puitteet tietojen saamiseksi valvontaviranomaisen toimenpitein. Yksittäisten kuljetusyritysten satunnaiset laiminlyönnit, viivästykset tai puutteet tietojen antamisessa jätehuoltoviranomaiselle eivät kokonaisuutena tarkasteltaessa ole painoarvoltaan merkittäviä tekijöitä jätteenkuljetusjärjestelmäpäättökselle. Kuljetusjärjestelmän vaikutukset ajosuoritteeseen sekä ajosuoritteesta johtuvat päästöt voidaan katsoa suuruusluokaltaan niin vähäisiksi, että niidenkään painoarvoa päätöksenteossa ei voi korostaa (mm. Ramboll Oy, ”Päätösesitys”).

Kokonaisuuden kannalta merkittävintä on, kuten lukuisissa lausunnoissakin on todettu, päätöksen vaikutukset kotitalouksien ja yritysten asemaan. Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus mahdollistaa investointeja jätehuoltoalalla, säilyttää tai jopa lisää työpaikkoja ja mahdollistaa kuntalaisille kiinteistön käyttöön perustuvien jätteenkuljetuspalveluiden kilpailuttamisen. Kiinteistönhaltijan sopiessa jätteenkuljetuksesta suoraan kuljetuspalveluyrityksen kanssa voidaan kunnan järjestämää mallia joustavammin sopia esim. tyhjennysväleistä ja jätteen syntypaikkalajittelusta, joka vaikuttaa myönteisesti kotitalouksien asemaan sekä edistää jätelain 8. Pykälän mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista ja näinollen jätehuollon yleistä toimivuutta. Mm. VTT:n tekemän selvityksen perusteella voidaan todeta kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen vaikuttavan negatiivisesti työpaikkoihin ja jätteenkuljetusalan investointeihin.

Yllä mainituissa perusteluissa viitataan kaikkiin asian valmistelun yhteydessä käytössä olleisiin selvityksiin ja lausuntoihin, mutta erityisesti Ramboll Oy:n 24.3.2017 päivättyyn selvitykseen ja 11.4.2017 päivitettyyn lisäselvitykseen, Ramboll Oy:n päätösesitykseen perusteluineen, SKAL Ry:n lausuntoon lisämateriaaleineen (4.4.2017) sekä Innolink Research Oy:n vuonna 2011 tekemään valtakunnalliseen kyselytutkimuksen lisäksi Taloustutkimuksen Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2009 tekemään tutkimukseen. Näissä selvityksissä on yllä mainittuja perusteluja esitelty tarkemmin.

Havian perustelut päätökselle märkäjätteiden osalta olivat seuraavat:

Jätteiden kuljetusjärjestelmää valmisteltaessa on valtaosa selvityksistä keskittynyt ns. kuivajätteisiin, eikä märkäjätteiden osalta ole käytettävissä yhtä kattavia selvityksiä. Kunnat ovat antamissaan lausunnoissa pääsääntöisesti ottaneet kantaa Kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetusmallin puolesta ja siksi valmistelussa on tehtävä riittävät selvitykset jätelain 35. ja 37. pykälien erityisehtojen täyttymisestä myös märkäjätteiden osalta.

Jakelu

tied Auran kunta
tied Kaarinan kaupunki
tied Kemiönsaaren kunta
tied Liedon kunta
tied Lounais-Suomen Jätehuolto Oy
tied Marttilan kunta
tied Maskun kunta
tied Mynämäen kunta
tied Naantalın kaupunki

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	11
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	31	23.05.2017	3	

tied Nousiaisten kunta
 tied Paimion kaupunki
 tied Paraisten kaupunki
 tied Pöytyän kunta
 tied Raisen kaupunki
 tied Ruskon kunta
 tied Salon kaupunki
 tied Sauvon kunta
 tied Kaupunginhallitus
 tpv Ympäristötoimiala, ympäristönsuojelu